Liikmesriigi õigus

Viro

Sellel lehel esitatakse teave Eesti õigussüsteemi kohta ja antakse ülevaade Eesti õigusest.

Õiguse allikad

Eesti kuulub Mandri-Euroopa õigussüsteemi (tsiviilõiguse süsteem). Kõige tähtsamad õiguse allikad on õigusaktid, nagu põhiseadus, Euroopa Liidu õigus, rahvusvahelised lepingud, seadused ja määrused.

Samuti võetakse eeskujuks kõrgeima kohtu – Riigikohtu – tõlgendused ja asjatundjate kommentaarid (nt põhiseaduse kommenteeritud väljaanne). Kohtuotsustega õigusi ei looda ja kõrgema astme kohtute otsused ei ole reeglina madalama astme kohtute jaoks siduvad. Samas on Riigikohtul, mis on ühtlasi ka põhiseadusliku järelevalve kohus, õigus tunnistada kehtetuks õigusaktid, mis ei ole kooskõlas põhiseaduse või kõrgemalseisvate õigusaktidega. Konkreetsete kohtuasjade lahendamisel ei või ükski kohus sellist õigusakti kohaldada ja kohtutel on õigus jätta põhiseadusega vastuolus olev õigusakt kohaldamata. Seejärel menetleb asja edasi Riigikohus kui põhiseaduslikkuse järelevalve kohus ning võib kuulutada kõnealuse õigusakti põhiseadusevastaseks (kuid mitte kehtetuks).

Rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtted ja normid on Eesti õigussüsteemi lahutamatu osa.

Õigusaktide liigid – kirjeldus

Õigusaktid jagunevad üldaktideks ehk õigustloovateks aktideks ja üksikaktideks ehk õigust rakendavateks aktideks.

Üldaktid

Põhiseadus – põhiseaduse § 3 lõike 1 kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel.

Seadus – põhiseaduse § 65 kohaselt võtab seadusi vastu parlament – Riigikogu -, kellele kuulub seadusandlik võim. Seadused võetakse vastu vastavalt põhiseadusele ning avaldatakse selleks ettenähtud viisil Riigi Teatajas. Täitmiseks on kohustuslikud vaid avaldatud seadused.

Seadlus – seaduse jõuga õigusakt. Kui Riigikogu ei saa kokku tulla, võib Vabariigi President põhiseaduse § 109 kohaselt anda edasilükkamatute riiklike vajaduste korral seaduse jõuga seadlusi, mis kannavad Riigikogu esimehe ja peaministri kaasallkirja. Põhiseaduse kohaselt võib president anda:

nn eriseadlusi, edasilükkamatute riiklike vajaduste korral, kui Riigikogu ei saa kokku tulla;

nn erakorralisi seadlusi, edasilükkamatute riiklike vajaduste korral, mis väljenduvad Vabariigi Valitsuse kehtestatud erakorralistes seisukordades, kui Riigikogu ei saa kokku tulla või tal ei ole kogunemiseks piisavalt aega.

Vabariigi Presidendi seadlus jõustub kümnendal päeval pärast selle avaldamist Riigi Teatajas, kui seadluses ei ole sätestatud teisiti.

Kui Riigikogu on kokku tulnud, esitab Vabariigi President seadlused Riigikogule, kes võtab viivitamata vastu nende kinnitamise või tühistamise seaduse. Põhiseaduse § 110 kohaselt ei saa Vabariigi Presidendi seadlusega kehtestada, muuta ega tühistada põhiseadust ega põhiseaduse §-s 104 loetletud seadusi, riiklikke makse kehtestavaid seadusi ega riigieelarvet.

Määrus – põhiseaduse §-de 87 ja 94 alusel on Vabariigi Valitsusel ja ministril õigus anda seaduse alusel ja täitmiseks määrusi. Kohaliku tähtsusega küsimuste korraldamiseks või seaduses sätestatud juhtudel on õigus anda määrusi ka kohalike omavalitsuste volikogudel. Lisaks võivad määrusi anda Eesti Panga president, riigikontrolör ja avalik-õiguslike ülikoolide nõukogud. Määrusi võib anda üksnes seaduses sätestatud volituse alusel ja ulatuses.

Vabariigi Valitsusel ja ministritel on õigus anda *intra legem* määrusi. Määrused jõustuvad kolmandal päeval pärast nende avaldamist Riigi Teatajas, kui määruses ei ole teisiti sätestatud.

Üksikaktid

Korraldus – halduse üksikakt, millega avaliku õiguse valdkonnas administratsioon otsustab ja korraldab õigusliku elu üksikjuhtumeid. Põhiseaduse § 87 punkti 6 kohaselt annab Vabariigi Valitsus seaduse alusel ja täitmiseks korraldusi. Korralduste andmise õigus on ka peaministril, maavanemal, kohaliku omavalitsuse valitsusel.

Otsus – halduse üksikakt, mis tehakse haldusvaiete või -kaebuste alusel või millega määratakse karistusi. Samuti võtavad otsuseid vastu Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu, Vabariigi Valimiskomisjon ja kohus.

Käskkiri – põhiseaduse § 94 alusel annab minister seaduse alusel ja täitmiseks käskkirju. Käskkiri sisaldab üldkohustuslikke käitumiseeskirju ministeeriumi siseselt teenistusküsimustes või ministeeriumi valitsemisalas tegutsevate riigivalitsemisasutuste struktuuri määramiseks ja tegevuse korraldamiseks.

Õigusaktide hierarhia

Õigusaktide hierarhia on järgmine: põhiseadus, Euroopa Liidu õigus, välisleping, seadused ja seadlused, Vabariigi Valitsuse määrused ning ministri määrused. Õiguse üldaktide kõrval on ka õiguse üksikaktid, mida antakse seaduse alusel ning mis asuvad hierarhias seadustest ja määrustest allpool. Iga tasandi õigusaktid peavad olema kooskõlas kõrgema tasandi õigusaktidega.

Institutsiooniline raamistik

Õigusaktide vastuvõtmise eest vastutavad institutsioonid

Eesti institutsioonilises korralduses järgitakse võimude lahususe ja tasakaalustatuse põhimõtet (põhiseaduse § 4).

Seadusandlik võim kuulub Riigikogule. Seaduste algatamise õigus on põhiseaduse § 103 kohaselt Riigikogu liikmel, Riigikogu fraktsioonil, Riigikogu komisjonil, Vabariigi Valitsusel ja Vabariigi Presidendil. Vabariigi President võib siiski algatada üksnes põhiseaduse muutmist. Riigikogu arutab eelnõusid ning otsustab eelnõude seadusena vastuvõtmise või tagasilükkamise üle.

Riigikogul on õigus koosseisu häälteenamusega tehtud otsuse põhjal pöörduda Vabariigi Valitsuse poole ettepanekuga algatada Riigikogu poolt soovitav eelnõu.

Riigikogul on õigus panna seaduseelnõu või mõni riigielu küsimus rahvahääletusele. Rahva otsus tehakse hääletamisest osavõtnute häälteenamusega. Rahvahääletusel vastuvõetud seaduse kuulutab Vabariigi President viivitamata välja. Rahvahääletuse otsus on kõikidele riigiorganitele kohustuslik. Kui rahvahääletusele pandud seaduseelnõu ei saa poolthäälte enamust, kuulutab Vabariigi President välja Riigikogu erakorralised valimised. Rahvahääletusele ei saa panna eelarve, maksude, riigi rahaliste kohustuste, välislepingute ratifitseerimise ja denonsseerimise, erakorralise seisukorra kehtestamise ja lõpetamise ning riigikaitse küsimusi.

Täidesaatvat riigivõimu teostab Vabariigi Valitsus. Enamikul juhtudel esitab eelnõud Riigikogu menetlusse Vabariigi Valitsus. Vabariigi Valitsusele esitavad seaduse eelnõusid ministeeriumid, kes peavad need enne omavahel kooskõlastama.

Vabariigi Valitsuse istungil osalevad sõnaõigusega õiguskantsler ja riigikontrolör, kelle ettepanekud ei ole küll valitsusele siduvad, kuid kelle soovitusi ja ettepanekuid võetakse sageli arvesse. Kui õiguskantsler ja riigikontrolör peavad vajalikuks, võivad nad esitada oma ettepanekud otse Riigikogu vastavale komisjonile, kes tegeleb õigusakti eelnõuga. Õiguskantsler analüüsib põhiseaduse § 139 kohaselt seaduste muutmise, uute seaduste vastuvõtmise ja riigiasutuste töö kohta talle tehtud ettepanekuid ning esitab vajaduse korral Riigikogule ettekande. Kui õiguskantsler leiab, et seadusandliku või täidesaatva riigivõimu või kohaliku omavalitsuse õigustloov akt on põhiseaduse või seadusega vastuolus, teeb ta akti vastu võtnud organile ettepaneku viia see kahekümne päeva jooksul põhiseaduse või seadusega kooskõlla. Kui akt ei ole selle aja jooksul põhiseaduse või seadusega kooskõlla viidud, teeb õiguskantsler Riigikohtule ettepaneku tunnistada see akt kehtetuks põhiseaduse § 142 alusel.
Vabariigi President kuulutab Riigikogus vastu võetud seadused välja või jätab need välja kuulutamata. Viimasel juhul saadab Vabariigi President seaduse koos motiveeritud otsusega Riigikogule tagasi uueks arutamiseks ja otsustamiseks.
Justiitsministeerium avaldab vastu võetud ja Vabariigi Presidendi poolt väljakuulutatud seaduse Eesti riigi ametlikus väljaandes Riigi Teataja.

Otsuste tegemise protsess

Õigusloome protsess Riigikogus koosneb järgmistest etappidest:
õigusakti eelnõu algatamine;
õigusakti eelnõu menetlemine;
õigusakti eelnõu vastuvõtmine.

Algatamine

Õigusakti eelnõu algatamise õigus on põhiseaduse § 103 kohaselt Vabariigi Valitsusel, Riigikogu liikmetel, Riigikogu fraktsioonidel, Riigikogu komisjonidel ja Vabariigi Presidendil. President võib siiski algatada üksnes põhiseaduse muutmise eelnõu. Õigusakti eelnõu peab vastama Riigikogu juhatuse kehtestatud normitehnika eeskirjale, samuti Vabariigi Valitsuse kehtestatud hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale. Riigikogu juhatus suunab õigusakti eelnõu ühte Riigikogu alatisse komisjoni, kes on eelnõu juhtivkomisjoniks.

Eelnõu menetlemine

Õigusakti eelnõu valmistab Riigikogu täiskogu istungiks ette Riigikogu alatine komisjon (õiguskomisjon, põhiseaduskomisjon, majanduskomisjon jt). Juhtivkomisjoni ettepanekul võetakse eelnõu Riigikogu täiskogu istungi päevakorda.
Eelnõu esimene lugemine peab toimuma Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse kohaselt Riigikogu täiskogu seitsme töönädala jooksul eelnõu menetlusse võtmisest arvates. Seaduseelnõusid arutatakse Riigikogu täiskogu istungil kolmel lugemisel, kus esimesel lugemisel toimub eelnõu üldpõhimõtete arutelu. Kui juhtivkomisjon ega läbirääkimiste käigus ükski fraktsioon ei tee eelnõu tagasilükkamise ettepanekut, lõpetatakse eelnõu esimene lugemine ilma hääletamiseta. Pärast eelnõu esimese lugemise lõpetamist võivad Riigikogu liikmed, komisjonid ja fraktsioonid kümne tööpäeva jooksul esitada eelnõu muutmise ettepanekuid. Juhtivkomisjoni ettepanekul võib Riigikogu esimees määrata teistsuguse muudatusettepanekute esitamise tähtaja.
Komisjon kaasab eelnõu arutellu need asjassepuutuvad huvigrupid, kes olid kaasatud eelnõu ettevalmistamisel ja kes soovivad osaleda eelnõu arutelul. Juhtivkomisjon vaatab läbi kõik eelnõu muutmiseks esitatud ettepanekud ning otsustab nende arvestamise eelnõu uue teksti koostamisel. Juhtivkomisjon koostab eelnõu teiseks lugemiseks eelnõu uue teksti, millesse lisatakse kõik arvestatud muudatused ja juhtivkomisjoni enda tehtud muudatused.
Juhtivkomisjon koostab eelnõu teiseks lugemiseks seletuskirja, mis sisaldab eelnõu menetlemisega seonduvat teavet, nagu muudatusettepanekute arvestamise ja arvestamata jätmise põhjendused, eelnõu algataja või esitaja, eelnõu menetlemisest osa võtnud ekspertide ja teiste isikute seisukohad.
Eelnõu võetakse teiseks lugemiseks päevakorda juhtivkomisjoni ettepanekul. Riigikogu juhatuse, juhtivkomisjoni või eelnõu algataja ettepanekul katkestab Riigikogu eelnõu teise lugemise ilma hääletamiseta. Kui fraktsiooni teeb ettepaneku lugemine katkestada, pannakse see hääletamisele. Kui eelnõu teine lugemine katkestatakse, võib esitada veel muudatusettepanekuid. Kui Riigikogu eelnõu teist lugemist ei katkesta, loetakse teine lugemine lõpetatuks ning eelnõu saadetakse kolmandale lugemisele.
Riigikogu otsuse eelnõu võib pärast teise lugemise lõpetamist panna lõpphääletusele.
Juhtivkomisjon koostab eelnõu kolmandaks lugemiseks eelnõu lõppteksti, mida ta pärast teise lugemise lõpetamist keeleliselt ja tehniliselt täpsustab.
Juhtivkomisjon võib koostada eelnõu kolmandaks lugemiseks seletuskirja, milles antakse ülevaade eelnõuga pärast teise lugemise lõppemist tehtust. Eelnõu kolmandal lugemisel avatakse läbirääkimised, mille käigus esinevad sõnavõttudega fraktsioonide esindajad. Eelnõu kolmandal lugemisel viiakse läbi eelnõu lõpphääletus.

Vastuvõtmine

Seadused ja Riigikogu otsused võetakse vastu Riigikogus toimuval avalikul hääletamisel. Seaduseelnõude kolmandal lugemisel toimub lõpphääletus.
Seaduse vastuvõtmiseks nõutav Riigikogu liikmete häältearv tuleneb põhiseaduse §-dest 73 ja 104, mille kohaselt jagunevad seadused:
konstitutsioonilisteks ehk Riigikogu koosseisu häälteenamust nõudvateks seadusteks (101-st Riigikogu liikmest peab üle poole liikmetest seaduse vastuvõtmise poolt hääletama) ning
lihtseadusteks ehk poolthäälte enamust nõudvateks seadusteks (seaduse vastuvõtmiseks peab selle poolt hääletama enam Riigikogu liikmeid kui vastu).
Ainult Riigikogu koosseisu häälteenamusega võib vastu võtta ja muuta järgmisi seadusi:
kodakondsuse seadus;
Riigikogu valimise seadus;
Vabariigi Presidendi valimise seadus;
kohaliku omavalitsuse valimise seadus;
rahvahääletuse seadus;
Riigikogu kodukorra seadus ja Riigikogu töökorra seadus;
Vabariigi Presidendi ja Riigikogu liikmete tasu seadus;
Vabariigi Valitsuse seadus;
Vabariigi Presidendi ja Vabariigi Valitsuse liikmete kohtulikule vastutusele võtmise seadus;
Vähemusrahvuste kultuurautonoomia seadus;
riigieelarve seadus;
Eesti Panga seadus;
Riigikontrolli seadus;
kohtukorralduse seadus ja kohtumenetluse seadused;
seadused, milles käsitletakse välis- ja siselaene ja riigi varalisi kohustusi;
erakorralise seisukorra seadus;
rahuaja riigikaitse seadus ja sõjaaja riigikaitse seadus.
Pärast seaduse või Riigikogu otsuse vastuvõtmist kirjutab sellele alla Riigikogu esimees, tema äraolekul istungit juhatanud Riigikogu aseesimees hiljemalt viiendal tööpäeval pärast vastuvõtmist.

Väljakuulutamine

Pärast vastuvõtmist ja allakirjutamist saadetakse seadus Vabariigi Presidendile väljakuulutamiseks. Vabariigi President võib jätta Riigikogu poolt vastu võetud seaduse välja kuulutamata ning saata selle koos motiveeritud otsusega neljateistkümne päeva jooksul, arvates saamise päevast, Riigikogule uueks arutamiseks ja otsustamiseks. Kui Riigikogu võtab Vabariigi Presidendi poolt tagasi saadetud seaduse muutmata kujul uuesti vastu, kuulutab Vabariigi President seaduse välja või pöördub Riigikohtu poole ettepanekuga tunnistada seadus põhiseadusega vastuolus olevaks. Kui Riigikohus tunnistab seaduse põhiseadusega kooskõlas olevaks, kuulutab Vabariigi President seaduse välja.

Seadus jõustub kümnendal päeval pärast selle avaldamist Riigi Teatajas, välja arvatud juhul, kui seaduses endas on sätestatud teisiti.

Õigusaktide avaldamine

Tähtsamad õigusaktid ja välislepingud avaldatakse Riigi Teatajas. Seadused ja määrused saavad õigusjõu alles pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Riigi Teataja on Eesti ametlik võrguväljaanne ja õigusaktide keskne andmebaas. Alates 2010. aasta 1. juunist antakse Riigi Teatajat välja ainult Internetis ilmuva võrguväljaandena.

Alates 2011. aasta 1. jaanuarist annab Riigi Teatajat välja Justiitsministeerium.

Lühike sisukirjeldus

Riigi Teatajas avaldatakse seadused ja määrused, välislepingud, Riigikogu otsused, Vabariigi Valitsuse korraldused ning tehakse kättesaadavaks muu oluline teave, näiteks õigusaktide tõlked ja õigusakti eelnõu menetlusteave.

Riigi Teatajas on kättesaadav enamik akte alates 1990. aastast.

Alates 2002. aasta 1. juunist on Riigi Teatajas avaldatud seaduste, Vabariigi Presidendi seadluste, valitsuse määruste ja korralduste, ministrite määruste, Eesti Panga presidendi määruste ja Vabariigi Valimiskomisjoni määruste ametlikud terviktekstid. 2010. aasta 1. juunist avaldatakse Riigikogu otsuste terviktekste ja 2011. aasta lõpust kohalike omavalitsuste määruste terviktekste.

Nende õigusaktide igakordse muutmise korral koostatakse muudatusi sisaldav ajakohane terviktekst ja avaldatakse muutva aktiga samal ajal koos teabega selle kehtivusaja kohta. Terviktekstid on ametlikud ja nendele saab õiguse rakendamisel tugineda. Nad omavad õigusjõudu.

Kõik avaldatud õigusaktid saavad avaldamisel digitaalse templi, mida igaühel on võimalik kontrollida ja mis tagab akti muutumatuse pärast avaldamist.

Lisaks on kõik avaldatud aktid seotud ajatempliga, mis tagab loata töötlemise juhtumite avastamise.

Terviktekste võib vaadata mis tahes kuupäeva kehtivuse seisuga. Samuti on juurdepääs kõnealuste õigusaktide võimalikele tulevikuredaktsioonidele.

Tervikteksti iga redaktsioon on seotud sellele eelneva ja sellele järgneva redaktsiooniga. See võimaldab kasutajatel liikuda kronoloogiliselt tervikteksti eelmiselt redaktsioonilt järgmisele ja vastupidi. Võimalik on ühe ja sama õigusakti tervikteksti eri redaktsioone omavahel võrrelda nii, et kasutaja näeb, millised muudatused on õigusaktis tehtud.

Seaduse terviktekstilt on võimalik linkide kaudu avada seaduse alusel kehtestatud määrusi ja määruselt liikuda seadusesätetele, mille alusel määrused on kehtestatud.

Riigi Teatajas avaldatud aktidele lisatakse viide menetlusteabele, mille abil on leitavad seletuskirjad (lingid kooskõlastamise infosüsteemile ja menetlusele Riigikogus), seosed Euroopa Liidu õigusaktidega, tõlked jm lisateave, mis on õigusakti mõistmiseks vajalik.

Riigi Teataja veebilehel on võimalik otsida jõustunud maa- ja ringkonnakohtu ning Riigikohtu lahendeid. Samuti leiab teavet kohtuistungite toimumise aja ja koha kohta.

Riigikohtu lahenditest ja Euroopa Inimõiguste Kohtu (EIK) lahenditest avaldatakse kokkuvõtteid ja ülevaateid. Kokkuvõtted on süstematiseeritud ja Riigikohtu lahendite kokkuvõtteid saab otsida märksõnade või õigusakti viidete abil. EIK lahendite kokkuvõtted on leitavad artiklite kaupa.

Riigi Teatajas avaldatakse ka erinevaid seadus- ja õigusuudiseid.

2013. aasta 30. oktoobril võeti kasutusele Riigi Teataja ingliskeelne leht, kus on avaldatud seaduste terviktekstide ingliskeelsed tõlked ajakohases seisus. Kõikidest seaduste terviktekstidest (välja arvatud ratifitseerimisseadused) on ingliskeelsed tõlked kättesaadavad alates 2014. aasta lõpust. Seaduseid tõlgivad vandetõlgid. Ajakohaste tekstide tõlkimist inglise keelde alustati Justiitsministeeriumi korraldamisel 2011. aastast. Kuigi tõlked ei oma õigusjõudu, hoitakse neid ajakohases seisus. MyRT teenust kasutades on igaühel võimalik uusi tõlkeid oma e-postile tellida.

Lisaks on võimalik kasutada ka õigusaktide eelnõude otsingut, mis võimaldab otsida juba vastuvõetud õigusaktide ja menetluses olevate eelnõude erinevaid menetlusetappe ning nende kaudu juurde pääseda kõikidele menetlusandmetele ja koostatud dokumentidele. Teavet õigusakti eelnõu liikumise kohta eelnevast menetlusetapist järgmisesse on võimalik tellida ka MinuRT teenust kasutades oma e-posti aadressile.

Igaühel on võimalik luua oma isiklik kasutajaportaal Minu RT teenust kasutades ja märkida seal aktid lingimärkmikusse ning tellida endale portaali kaudu teavitusi uutest aktidest ja lisandunud uuest teabest oma e-posti aadressil.

Kas juurdepääs Eesti õigusaktide andmebaasile on tasuta?

Juurdepääs Riigi Teatajale, samuti kõik õigusteabeteenused on kasutajale **tasuta.**

Kohaliku omavalitsuse üksustes ja rahvaraamatukogudes (ligikaudu 600) võimaldatakse soovijatel tasuta kasutada Internetis ilmuvat Riigi Teatajat ja neid abistatakse aktide leidmisel. Kuni 20 lehekülge väljatrükki peab kasutajale võimaldama tasuta.

Eesti õigusaktide andmebaasi ajalugu

Riigi Teataja on Eesti Vabariigi ametlik väljaanne, mis ilmub alates 1918. aasta 27. novembrist. 1940. aastal Riigi Teataja väljaandmine katkes, kuid seda jätkatakse 1990. aastast.

Alates 1996. aastast alustati Riigi Teataja väljaandmist Internetis ja alates 2002. aasta 1. juunist on ametlik Internetis ilmuv Riigi Teataja väljaanne.

Alates 2010. aasta 1. juunist ilmub Riigi Teataja ainult Internetis ametliku võrguväljaandena. Sellest ajast Riigi Teatajat paberil välja ei anta.

2010. aasta novembris võeti kasutusele uus kasutajasõbralikum ja rohkem õigusteavet pakkuv Riigi Teataja infosüsteem. Infosüsteem on Riigikantselei juhtimisel välja töötatud Euroopa Liidu regionaalarengu fondi finantseeringuga.

Riigikohtu ja EIK lahendite kokkuvõtted, erinevaid õigusuudiseid ning teave jõustunud kohtulahendite ja kohtuistungite toimumise kohta on kättesaadav Riigi Teataja veebilehel alates 2012. aasta 20. jaanuarist.

Õigusaktide eelnõude otsing võeti kasutusele 2012. aasta lõpus.

2013. aastast avaldatakse Riigi Teatajas kõigi omavalitsuste vastuvõetud määrused ja nende ajakohases seisus terviktekstid.

Alates 2013. aasta 24. septembrist pannakse kõikidele õigusaktidele nende avaldamisel Riigi Teatajas väljaandja digitaalne tempel ja ajatempel.

2013. aasta 30. oktoobril võeti kasutusele Riigi Teataja ingliskeelne leht.

Elektroonilise Riigi Teataja uue süsteemi arendamise osana luuakse ühendus Euroopa N-Lex portaaliga.

Viimati uuendatud: 20/11/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.